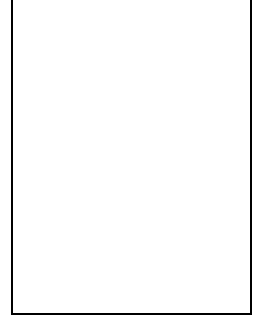

TAŞ MEKTEP KAYSERİ LİSESİ'NİN ŞEHİTLERİ BEYAZ PERDEDE

Yusuf ÖZMERDİVENLİ

Kayseri Lisesi Fizik Öğretmeni

Ve Müdür Yardımcısı

yusufozmerdivenli@ windowlive .com

Bir millet tarihi ile millet vasfını kazanır ve onun çocukları,tarihlerini iyi öğrenmekle de milletlerine layık evlatlar olur.30 Ağustos zaferini hazırlayan,sonra da 9 Eylül de başkomutanını esir bırakarak kaçacak delik arayan düşmanı,İzmir'den denize döken zaferler zincirinin başlangıcı Sakarya muharebesi ve zaferidir.Bu öyle dstandır ki pek az milletin tarihini süslemiştir.İşte bu zaferin kazanılmasında Kayseri Lisesi' de : **“1920-1921 öğretim yılı mezuniyet defterine lise son sınıf talebeleri Sakarya savaşı için cepheye gidip hepsi cephede şehit düştüğünden bu öğretim yılında okul mezun vermemiştir.”**İbaresinin yazılmasına vesile olarak bu uğurda üzerine düşen görevi yapmıştır.

Tıpkı insanlar gibi ,bütün resmi ve hususi müesseselerin ,hatta alelade evlerin bile kendilerine göre yaşanmış bir hayatları vardır.Hele büyük ve yatılı Maarif Müesseseleri olan okullar,adeta canlı mahluklar gibidir.Onlar da ilk kuruluşlarıyla dünyaya gelmiş olurlar,yaşarlar,büyürler ,gelişirler ve bazen da fertler gibi ölürler yok olurlar.

Resmi müesseseler ,bilhassa okullar eskidikçe ,geçmiş zamanların bütün köklü izlerini taşırlar .Olgunlaşmış insanlar gibi bütün fonksiyonlarını yapmış olurlar .Artık anelerini kurmuşlardır.Böyle olunca da sonuna kadar yaşarlar.

Bir okul yaşlandıkça ,mazisi uzadıkça gelişir, içtimai hayattaki tesiri ve rolü de o nisbette artar.Bir okulun memleket kültürü alanındaki rolünü ve bu rolün randıman derecesini,o yuvadan yetişmiş kimselerin vatana ,millete yaptığı hizmetleriyle ölçebiliriz,Kayseri Lisesi kuruluşundan bu güne kadar yetiştirdiği Şehitleri,Gazileri,Kahramanları,Büyük Devlet Adamları ,Başbakanlar, ,Cumhurbaşkanları,Bakanlar,Milletvekilleri,Profosörler,Doktorlar,Hukukçular,Eğitinciler,Bürokratlar,Te knik Adamlar,çeşitli Askeri Kademe Mensupları,Alim ,İlim Adamı ,İş Adamı,Sanatçılar v.b.Memleketin, zirve noktaları oluşturan her kademedeki mezunları ile öğrenmekte,büyük sorumluluğun idrak ve gururu içinde bulunmaktadır.Hülasa Kayseri Lisesi'nin her mezunu bir meşale olmuş,binlerce meşale

tutuşturmuş,vatan sathını aydınlatmıştır.İlim , irfan ve feyiz verdiği bir çok nesil ebediyete intikal etmiş olmasına rağmen,birçoğu da halen memleketin yüksek kademelerinde söz sahibi olmuş veya olmak ta devam eden ;ayrıca yeni mezun etmekte olduğu öğrencilerinin de büyük çoğunluğu Üniversite ve yüksekokul imtihanlarını kazanan köklü ve tarihi yuvalarımızdan birisidir.

Kayseri Lisesi'nin Kayseri'nin eğitim-öğretim tarihinde ne derecede önemli bir görev yerine getirmiş olduğunu daha iyi anlamak için 1900 yılına kadar Kayseri'deki öğrenci ve öğrenim görmüş kişileri belirten bir istatistiğe göz atalım(1):

<u>Bitirilen okul</u>	<u>Mülkiye</u>	<u>Tıbbiye</u>	<u>Eczacılık</u>	<u>Hukuk</u>	<u>Darulmuallimin</u>	<u>Toplam</u>
Türk	0	10	0	1	3	14
Azınlık	5	27	19	20	0	71

Okulumuz 13 -Eylül -1893 tarihinde "DERECE-I ULA MEKTEP-İ MÜLKİYE İDADİSİ" adıyla kurulmuştur.İdadinin meydana gelmesinde bir merhale olan rüştiye kısmı,1870 yılında Kayseri 'li Ahmet Paşa tarafından açılmıştır.

"İptidai" denilen,ilkokuldan sonra gidilen idadi beş sınıflı idi.1,2,3 üncü sınıfları rüştiyeyi (ilköğretimin 5+3 dönemindeki ortaokul),4, ve 5. Sınıfları ise idadiyi (bugünkü liselerin Cumhuriyetten önceki adı)meydana getiriyordu,Öğretim ilk defa Kapan Mahallesinde (Ulu Camii ile Mimar Sinan Camii arasında) Seyfullah Efendi ' nin konağında başlamıştır.İlk yıllarda öğrenci sayısı azdı.Zamanla artarak 1895-1896 öğretim yılında 60'a çıktı ve aynı yıl 8 mezun verdi .Okumaya olan ilginin artması üzerine,konak ihtiyaca yetmez olmuştu.Bunun üzerine şimdiki Lise binasının temeli atıldı.Ancak çeşitli sebeplerden inşaat sürüncemede kaldı .Birinci katı 1903 de tamamlanabildi.Aynı yıl içinde okul yeni binaya taşındı ve öğretim süresi 6 yıla çıkartıldı.Fakat ertesesi yıl tekrar beş yıla indirildi.1908-1909 öğretim yılında öğrenci sayısı 141'e ulaştı.1915 -1916 öğretim yılında ise "İdadi" "Sultani" ye çevrilerek 8.9.sınıflar meydana getirildi (2). Aynı yıl okulun ikinci katı da tamamlandı.1916 yılına kadar öğrenci sayısı gittikçe artmasına rağmen savaşın etkisiyle mevcut 49'a düştü.Ancak 9 mezun verebildi.(3)

1921 Ağustosunda Sakarya Savaşı esnasında her türlü ihtimali düşünen Ankara Hükümeti, bir yenilme meydana geldiği takdirde ,Kayseri 'ye çekilmek kararını vermiş,hatta Büyük Millet Meclisi'nin toplantıları için Şimdiki Kayseri Lisesi(o zaman Kayseri Sultani'si)binasını uygun görerek burada gerekli tedbirleri almış ve bu maksatla Kayseri Lisesi binası içinde Büyük Millet Meclisi Kürsüsü kurulmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ait olan matbaa Makinaları da yola çıkartılmıştı.Halk da bulabildiği araçlarla Çankırı 'ya ve Kayseri 'ye doğru göç ediyordu.(4)

1921 yılında Kayseri Ankara'nın sancağı olduğundan Kayseri Sultani'si Ankara Sultani'si ile birleşerek 12 yıllık tam teşkilatlı yatılı Sultani durumuna getirildi. Üç devreye ayrılıyordu.Birinci dönemi beş yıllık olup ilkokulu ,ikinci devresi dört yıllık olup orta okul,üçüncü devre üç yıl olup liseyi meydana getiriyordu.

Böylece Anadolu'nun bağrında bir çok fasılalarla terakki adımları atarak ilerleyen müessesese genç ,körpe dimağlarına ilim,irfan,vatan,millet,sevgisi ile ilgili fikirleri vermeye başladı.İstiklal mücadelesinin en karanlık günlerinde büyük önder Mustafa Kemal Kayseri ye geldi ve memleketin mukadderatı hakkında Kayseri' li vatanseverlerle bu çatı altında konuştu ve önemli kararlar

alındı.Anadolu'yu ümitsizliğin ,kederin ,kara kara bulutların kapladığı bu zamanda bu yuva yine parladı.Türk milletinin kendi benliğini tanıtmak istediği o meşum yıllarda bu tarihi bina Türk Çocuklarına vatan, millet,bayrak sevgisi hislerini yudum yudum içirdi.

1923 yılında Ziya Gökalp'in TBMM'ne sunduğu kanun teklif ;ile "Sultani" adı liseye çevrilince Kayseri Sultanisi Kayseri Lisesi oldu.

Kayseri Lisesi Şeref Defteri'nin sekizinci sayfasında ,Gazi Mustafa Kemal Paşa ile Eşi Latife Hanım'ın Kayseri Lisesi'ni ziyaretlerinde birlikte imzaladıkları 14 Ekim 1924 tarihli şu izlenimleri okuyoruz:

"Kayseri Lisesi 'ni müdürü ile,muallimleri ile,Cumhuriyet'in ateşli ,feyizli bir ocağı bulduk."

Gazi Mustafa Kemal

Latife Gazi Mustafa Kemal

(imza)

(imza)

Bu derece öneme haiz bir kurum olan Kayseri Lisesi her dalda olduğu gibi, konu vatan müdafası olunca üzerine düşeni layığıyla yapmıştır.Sakarya Savaşı esnasında, yetiştirdiği Kayseri Lisesi son sınıf öğrencileri gönüllü olarak cepheye gidip ,vatan müdafası için şehit olmuşlardır.

Bu önemli olay,kayıtların Osmanlıca ,eski yazıyla yazılmış olması ve bunu da herkesin okuyamaması nedeniyle son yıllara kadar bilinmiyordu.Ben de Kayseri Lisesi mezunu ve aynı kurumda görev yapmakta olmama rağmen bilmiyordum.PKK 'nın yeni filizlenmeye başladığı 1990 ılı yıllarda bazı kişiler asker olacak çocuklarına " Askerliğe elverişsiz raporu" alarak askere göndermemeye çalışıyorlardı.

Böyle bir ortamda ünlü şairlerimizden Cahit Külebi Ankara'da verdiği konferansın bir bölümünde :”Sevgili dinleyiciler ,sevgili izleyiciler,sizin şahsınızda bütün Türkiye'ye sesleniyorum.Ecdadımız bize emanet ettiği bu vatani kolay kazanmadı.Çocuklarınızı sahte rapor v.b. yollarla askere göndermekten kaçmayınız .Ben Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişi olarak Anadoluyu karış karış gezdim.Okulları teftiş yaptım.İncelemelerde bulundum .Bu esnada Kayseri Lisesi 'ni teftiş ederken okulun “1920-1921 öğretim yılı Mezuniyet Defteri'ne Lise son sınıf talebeleri Sakarya savaşı için gönüllü olarak cepheye gidip hepsi şehit olduğundan okul mezun verememiştir.” Yazısı yazılmıştı.Ecdadımız ne zor koşullarda Çanakkale de ,Polatlı da Sakarya da Kafkaslarda ..... On binlerce yüz binlerce şehit vererek bu günleri elde ettik .Bıyığı terlememiş genciyle ,delikanlısıyla,cepheye koşarak bu cennet vatanımızı düşmanlardan temizleyip bizlere emanet ettiler.Bu emanete hıyanet etmeyelim.Gençlerimizin kutsal göreve gitmelerini engellemeyelim.”şeklinde konuşunca dinleyiciler arasında bulunan o zaman Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Alemdar Yalçın Bey çok duygulanır.Kayseri'ye geldiğinde Kayseri Lisesi 'ne uğradı.Odamda sohbet ettik .Bu konuda “ Hocam Ankara'da Sayın Cahit Külebi konferansında böyle bir olaydan bahsetti.Ben de Kayseri Lisesi mezunuyum.Tüylerim diken diken oldu.Çok duygulandım.O yılın Mezuniyet Defteri'ne bakabilir miyiz” dedi Kütükleri ve Mezuniyet Defterini incelemeye çalıştık.Eski yazıyla yazılan bu belgeler arşive kaldırılmıştı.Profosörümüz göremeden gitti.Ancak ben bu olayın peşini bırakmadım.araştırdım.Gerçektende o öğretim yılında mezun yoktu.Bu olayı Mahalli Gazete ve dergilerde ,çeşitli haber ve makalelerle yazılarıyla gündeme taşıdım.Ulusal basına da intikal etti.O zaman ki Sabah Gazetesi 'nin baş yazarı Güngör Mengi de Cahit Külebi' nin duygularını paylaşır mahiyette bir baş yazı yayınladı.Bunu o zamanki Sakarya ili Bölge Jandarma Komutanı Haydar Aksu

da okuyor.Çok duygulanıyor.Emir Subayı vasıtasıyla beni aradı “Hocam ben de Kayseri Lisesi mezunuyum.Bu olayı yeni öğrendim .Aziz şehitlerimize vefa borcumuzu ödeyelim.Bunları gelecek nesillere tanıtalım.Sakarya Savaşı'nın yapıldığı bölgeye Çanakkale Şehitler Anıtı gibi beynelminel bir anıt yapılması için girişim de bulunduk.Bu anıtın kaidesine Kayseri Lisesi şehit öğrencileri 'nin isimleri de yazılacak .Siz de okulun bahçesine anıt yapılmasını sağlayınız” dediler .Bu amaçla isimlerin tespiti ve okulun bahçesine de anıt yapılması için Milli Savunma Bakanlığı'na ,Kayseri Valiliği 'ne,Kayseri Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ve Kayseri Lisesi Müdürlüğü 'ne hitaben resmi yazılar yazmış.Milli Savunma Bakanlığı'ndan o yıllarda şehit olan Kayserili şehitlerin isimleri geldi.Okul kayıtları ile karşılaştırıp teyit ettim.

Kayseri Lisesi bahçesine Şehitler Anıtı yapılması ile ilgili Melikgazi Kaymakamımızın başkanlığında çeşitli üniversitelerden öğretim üyeleri ,Heykeltıraşlar,Milli Eğitim Müdürlüğü'nden ,Anıtlar Yüksek Kurulu'ndan,Kültür Müdürlüğü'nden ,Askeriye'den temsilcilerle Kayseri Lisesi'nden de benim katıldığım toplantılar yaptık.Çok sayıda öneri ve teklifler geldi.Ancak ileri sürülen projeler için; çok yüksek ,astronomik miktarda ödenek gerekiyordu.Kaynak bulmak adeta imkansızdı. “Kayseri Lisesi Mezunları ve Mensupları Derneği” vasıtasıyla okulun bahçesindeki anıtı yaptırabildik.Bu anıt sayesinde ,tarihe tanıklık etmiş olan Kayseri Lisesi ,bu önemli olayı,okulun arşivinin tozlu raflarından kurtarıp ,şimdiki zamana taşıyarak ;ecdadımızın bu vatanı hangi şartlarda ,hangi fedakarlıklarla kazanıp,kendilerine bıraktıklarını gösterip ,kuşaklararası zincirin halkalarını birbirine bağlamaktadır.Gurur ,onur ve şeref abidesi olan bu anıtlar gelecek nesillere ,etrafını devamlı aydınlatan bir meşale olarak kalacaktır.

Sakarya Savaşı yurdun parçalanmaktan kurtuluşu ,Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşu ,Gazi Mustafa Kemal ve Silah arkadaşları'nın ordumuzla düşmana karşı geldiği ve halkımızın ölümcül bir destekle ,içtenlikle omuz omuza verdiği Kurtuluş Savaşımızın destanıydı.Bu destan yazılmasaydı Ankara düşecek ve yurt elden gidecekti.Emperyalist güçler “hasta adam” provasını gerçeğe dönüştürmüş olacaktı(5).İşte böyle bir senaryonun gerçekleştirilmeye çalışıldığı günlerde Kayseri Sultanisi (Kayseri Lisesi) de üzerine düşeni fazlasıyla yapmıştır.

Özgeçmişimizde silinmez şeref sayfaları açılmasına vesile olan şehitler,bu vatanın teminatıdır.Gün gelir ,okul zilini tüfekler çalar.Mertebeinizi yazdıkları kağıt ,diplomanız olur.Mezar taşlarına yazılmasa da isimleri ,tarih sayfalarına altın harflerle kazınır ve Kayseri Sultanisi'nden alamadıkları diplomalarını cephede alırlar.Bu belge ,ulaştıkları Şehitlik Mertebesi'nin de nişanı olur.

Sakarya Savaşı sırasında böyle kahramanlık hikayesine sahne olan.Kurtuluş savaşı kıvılcımının Kayseri'de ateşlenmesine ev sahipliği yapan tarihi Lise daha sonra yetiştirdiği ünlü isimlerle de adını duyurdu. 8.Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın mezun olduğu lise,böylece iki Başbakan,iki Cumhurbaşkanı yetiştiren lise olarak da tarihe geçti.Ayrıca M. Saadettin Bilgiç,Mehmet Yazar ,Korkut Özal,M.Bahattin Yücel,Hilmi İşgüzar,Sabahattin Çakmakoğlu,Taner Yıldız v.b. bakanlar,yüzlerce milletvekili,ilim ve bilim adamı ,iş adamı,akademisyen,bürokratlar mezun etti.Emel Sayın ,Göksel Arsoy gibi sanatçılar da Kayseri Lisesi'nde okumuştur.

Kayseri Lisesi'ni tarihe yazdıran bu özellikler film yapımcılarının da dikkatini çekti.Bu denli önemli olan şeref ve onur sayfasını ;zamanımız insanın belleğine yerleşecek şekilde işleyerek geçmiş ,günümüze taşıyıp kalıcı olmasını sağlayıp;bu kutsal hizmete katkı da bulunmak düşüncesiyle statü prodüksiyon sahibi sayın Galip Güner tarafından “TAŞ MEKTEP” adıyla Beyaz Perde'ye aktarılıyor.Galip Güner Beyle günlerce ,saatlerce okulun tarihçesi hakkında konuştuk .Benim

hazırladığım “KAYSERİ LİSESİ’NİN 100.YIL ŞEREF BELGESELİ” isimli ve 3 cilt 2534 sayfalık eserimi kaynak olarak gösterip ,ayrıca konu ile ilgili bilgi ve belgeler aktardım.

Yapımcılığını Galip Güner’in üstlendiği “TAŞ MEKTEP” isimli sinema filmi 3 milyon liralık bütçeyle gerçekleştirilecek .Senaryosunu “Salkım Hanım’ın Taneleri” ve “Güz Sancısı”nın senaristi Yılmaz Karakoyunlu kaleme alıyor.Filmin çekimine 2010 yılının Temmuz ayında başlanıyor.Kayseri Lisesi’nin yanı sıra Sakarya Savaşı’nın yapıldığı mekanlarda da çekimi yapılacak filmin 30 Ağustos 2010 ‘da protokol gösteriminin yapılması ve 29 Ekim 2010 da vizyona girmesi hedefleniyor.

Statü prodüksiyon sahibi ve yapımcı Galip Güner görüşmemiz esnasında yaptığı açıklamada ,film hazırlıklarının son aşamaya geldiğini bildirdi.Sinema filminde ünlü oyuncuların rol almasını planladıklarını ifade eden Güner,Atatürk rolü için Haluk Bilginer,Latife Hanım rolü için Selen Üçer öğretmen rolü için Demet Akbağ,belediye başkanı için Bülent İnal,Yunan komutanı için de Mesut Akuta’yı düşündüklerini söyledi. Oyuncularla görüşmelerin sürdüğünü ve henüz sözleşme yapmadıklarını kaydeden Güner,Ayrıca Kayseri Lisesi ‘nde okuyan ünlü sanatçılardan Göksel Arsoy ve Emel Sayın’ın da misafir oyuncu olarak rol almalarını arzu ettiklerini söyledi.

Filmin gerçek mekanlarda ,gerçekçi olarak çekilebilmesi için çalışmalarını titizlikle sürdürdüklerini ifade eden Güner: “Kurtuluş Savaşı ‘nda ,Kayseri Lisesi’nin büyük hizmetleri vardır.Bunlarla ilgili çeşitli kişilerle görüştük .Bilgi ve belgeler elde ettik;Türk Tarihi ‘nde önemli bir yer tutan bir çok kahramanlık hikayesi barındırıyor.Sakarya Savaşı ve Kayseri Lisesi ‘de bu kahramanlıklardan biri.Çanakkale Savaşı çok işlenmesine rağmen Sakarya Savaşı biraz geri planda kaldığını düşünüyoruz.

Kayseri Lisesi ‘nin kahramanlık hikayesiyle birlikte Sakarya Savaşı ‘nın önemini de bu film ile vurgulamak istiyoruz .Film de sanal olarak bir de aşk hikayesi işleyeceğiz.Sanatsal ağırlıklı olarak çektiğimiz filmin gişede de başarılı olacağını umut ediyoruz” dedi.

KAYNAKLAR:

1)Atatürk’ün Devraldığı Milli Eğitim –M.Rauf İnan

2)Türkiye de Orta Öğretim –Hasan Ali Yücel

3)Kendi Kitabım-Ahmet Hilmi Kalaç

4)Atatürk ve Kurtuluş Savaşı-Dr.Selahattin Tansel

5)Cumali Karataş –Edebiyat Dünyası

6)Kayseri Basın Tarihi 1910-1960 ,Ali Rıza Önder